

JAMES AITCHESON

Kozervané království

VYŠEHRAĐ

Copyright © James Aitcheson, 2012
First published as *The Splintered Kingdom* by Preface

Translation © Petra Pachlová, 2017

ISBN 978-80-7429-733-5

Kapitola dvanáctá

Nepřítel Caerswys opustil později, než jsem čekal. Už nějakou dobu bylo světlo, když jsme se prvně doslechli, že byl spatřen, jak v zástupu pochoduje z brány pevnosti. Nebe bylo šedivé a od svítání vytrvale mrholilo, což s každou ubíhající hodinou utlumovalo elán mužů, a taky, jak jsem se domníval, deptalo Mareduddovy lučištníky, kteří museli udržovat tětivy suché, jinak by se šlachy natáhly a byly by k ničemu. Jen jsem doufal, že skrčení nízko mezi křovisky hlodáše a vřesu našli alespoň nějaký úkryt před vlhkem.

V každém případě teď už bylo pozdě něco s tím udělat, protože jsem mezi stromy a kapradím zahlédl prvních pár Velšanů, třebaže byli ještě několik set kroků daleko. Hroty jejich kopí poskakovaly nahoru dolů, jak stoupali po stezce vzhůru do kopce směrem k nám, a ač to nemohli nijak tušit, i vzhůru ke své smrti. Měl jsem pravdu, protože skutečně mířili na sever, i když už teď se mi zdálo, že je jich víc než stovka, o které mi včera pověděli naši zvědové. Vsadil bych na to, že měli ještě o polovinu mužů víc, byť je nešlo přesně spočítat; nejeli ani nepochodovali v uspořádaných řadách, ale spíš ve skupinkách, od malých, třeba jen o pěti mužích, až po velké čítající tak mužů dvacet. A ne všichni to byli válečníci, protože jsem mezi nimi zahlédl víc než pár žen: manželky vojáků a další, co provázely vojsko; sběračky dřeva, kuchařky s kotlíky, ošetřovatelky, co zašívaly rány, a švadleny na správký oblečení.

„Pamatujte, kdo je vedle vás v útoku,“ připomněl jsem svému *conroi* a zbytku rytířů kolem sebe. „Držte se blízko a hlídejte si boky; hlavně neporušte linii.“

Pochopitelně oni to všechno už znali, ale bitva provádí s myslí podivné věci. Mnohokrát jsem viděl muže, podle mého rozvážné, jak je zaslepila zuřivost, krvelačnost a sen o slávě. Úplně ztratili soudnost, zapomněli i to, kde jsou, a s radostí jeli vstříc smrti. Svou pošetilost si uvědomili, až když bylo příliš pozdě. Nepřál jsem si vidět kohokoli ze svých mužů podlehnout podobnému osudu – přátele a přísežné bratry, které jsem tak dobře poznal – a proto jsem jim to připomínal bez ohledu na to, zda si mysleli, že to potřebují, či ne.

Předvoj nepřátel se už blížil k místu, kde vyčkával skrytý *Maredudd*. Pevněji jsem sevřel otěže a čekal, až dá signál svým lučištníkům, aby vypustili šípy. Určitě to už nebude trvat dlouho. Nepomohlo, že nepřítel nebyl v jednom zástupu, jak jsem doufal, ale roztažený po cestě, protože tak se stal těžším cílem. *Nihtfeax* neklidně přešlapoval a já ho poplácáváním po krku uklidňoval. Podobně jako muži jsou i koně před bojem neklidní. Zda ve vzduchu vycítí obavy nebo snad blížící se nebezpečí, to jsem nikdy nedokázal říct, ale přinejmenším vědí, kdy po nich budeme něco chtít, a ta chvíle právě nastala.

Nebyl jediný neklidný. Já byl taky, částečně proto, že to bylo poprvé, kdy jsem vedl tolik mužů do útoku, a částečně proto, že někde ztracený v temnotě lesa za mnou byl *Berengar*. Byl bych radši, kdybych ho měl někde na očích, ale nevěřil jsem mu natolik, abych zařadil jeho nebo jeho druhy do svého *conroi*, či dokonce do první linie, a tak číhal mezi mužstvem, bezpochyby proti mně popichoval, protože mi připadal přesně jako člověk, který tohle dělá i ve chvílích před útokem. Vzrypěla mi krev, když jsem si představil jeho chladný, zamračený výraz: v podstatě jediný, který mi za tu krátkou dobu, co jsme se znali, ukázal. Přesto jsem nemohl

dopustit, aby se mě zmocnil hněv. Musel jsem zkrátka věřit, že on i jeho druzi odvedou svůj díl práce, jak slíbil. Dokud nebude vítězství jisté, nemohl jsem si dovolit plýtvat časem na malicherné rozmíšky, jaké jsem s ním měl, ať pokoušel mou trpělivost sebevíc.

Zavřel jsem oči, zhluboka se nadechl a vnímal vlhký pach země a listí. Představoval jsem si, co udělám, až se střetnu s velšskými řadami, v duchu jsem si zkoušel každý švih svého meče. Za mnou Pons zaklel, na můj vkus moc hlasitě, tak jsem po něm přes rameno šlehl pohledem – z kroužkového rukávu zbroje si utíral lesklý bílý trus. Nad našimi hlavami krákalo hejno rozhašteřených kavek. Rozhodně jsem je nechtěl vyplašit, aby vzlétly; těžko by totiž nepřítel mohl dostat jasnější signál, že se něco děje, a naše pečlivě připravené plány by rozfoukal vítr.

„Ticho,“ přikázal jsem mu.

Plívl na zem a pak vzhlédl, obličej stažený znechucením, jak pátral v šumějících větvích po opeřenci, co ho zneuctil. „Zatracení ptáci,“ ulevil si.

„Pro mě za mě na tebe můžou srát od rána do večera. Hlavně zavři hubu.“

Už to nebude trvat dlouho. Opozdilci v nepřátelském konvoji už pomalu stoupali po cestě, mnohem víc pěšáků než jezdců, muži nesli vaky, zatímco ženy jejich štíty; měly je zavěšené na dlouhém popruhu přes záda.

„Kdokoli z vás by se jen prstem dotkl některé z těch žen, pocítí chuť mého meče,“ prohlásil jsem a ujistil se, že ten vzkaz byl předán dál.

„Myslíš, abys je mohl mít první?“ zazubil se vedle mě Eudo.

„Aby mohly odejít a vypovědět svým krajanům o masakru, který jsme tu provedli,“ usadil jsem ho.

Částečně to pravda byla, ale já jsem si hlavně chtěl zajistit disciplínu. Měli jsme tu jasný úkol a já byl přesvědčený, že dovolit mužům, aby uspokojili svůj chtíč při každé příležitosti,

nebyla součástí toho, co Fitz-Osbern zamýšlel. Ani jsme s sebou nemohli brát žádné zajatce, protože by nás jen zpomalovali.

Navíc jsem až příliš dobře věděl, co to přináší, když si muži smějí dělat, co chtějí. Kdyby se všichni ti, co šli plnit a pít v Dunholmu, drželi zpátky, třeba by byli připravení, když Northumbrijci zaútočili. Kdyby to tak bylo, byli bychom rozhodně zvítězili, tolik skvělých mužů by nepřišlo o život a jejich mrtvoly by nehnily v divoké a vzdálené zemi. Nemělo smysl uvažovat o tom, co by bývalo mohlo být, protože co se stalo, už se nemohlo změnit, ale já byl rozhodnutý, že nedovolím, aby se něco takového zopakovalo. A tak když jsem řekl, že se žádné ženy nikdo ani nedotkne, tak to taky bude, a každý, kdo by se odvážil rozkaz ignorovat, bude čelit mému hněvu.

Obrátil jsem pozornost zpátky na cestu, kde se předvoj nepřátel dostal na vrchol hřebenu, a tam se zastavil. Ztuhl jsem a na okamžik se mi zdálo, že něco zahlédli a náš plán odhalili, dokud jsem si neuvědomil, že jen čekají, až je zbytek dožene. Jenže tím, aniž to tušili, se stali snadným cílem pro Mareduddovy lučištníky.

Ve chvíli, kdy se mi ta myšlenka mihla hlavou, se to stalo. Záblesk pohybu mezi hlodáši pod cestou a najednou k šedivé obloze tiše vyletěl shluk tmavých čar následovaný dalším a ještě dalším. Šípy vyletěly vysoko, jejich stříbrné hroty se v mdlém světle matně zaleskly, než opsaly oblouk a začaly se snášet k zemi. Muži a ženy na sebe začali varovně volat, ale bylo to marné. Jeden muž padl k zemi a z hrudi mu trčel dřík; další vykřikl, jak mu šíp projel ramenem; za ním zařičel kůň, vzepjal se, kopyta vyhodil vysoko a svého jezdce shodil do bláta.

A tak to začalo.

Zvedl jsem ruku, abych své rytíře ještě zadržel. Hleděli na mě a čekali na signál. „Počkejte,“ řekl jsem. „Ještě ne.“

Všiml jsem si tmavých postav Mareduddových lučištníků stojících v řadě na druhé straně cesty sto kroků od nepřátel,

mezi kterými propukl zmatek. Muži vypustili další vlnu šípů a pak další tak rychle, jak je jen dokázali vytahovat z toulců. Jenže jejich cíle byly tak daleko od sebe, že většina padla neškodně na cestu nebo mezi vřes. To ale stačilo, aby se vydělili poníci, někteří z nich se rozeběhli a jeden vlácel muže, kterému se nepodařilo uvolnit nohu ze třmenu. Jeho křik byl zbytečný, zvíře pádilo zpátky dolů cestou, kterou přišli. Muži se několikrát odrazila hlava od země, než se uhodil o skálu a ztichl.

„Ysgwydeu!“ zařval jeden nepřítel mezi panickými výkřiky. Nedokázal jsem říct, zda to byl, nebo nebyl jejich velitel, protože z té dálky vypadali všichni stejně, ale jeho volání začali opakovat další muži, kteří se konečně začali sbíhat dohromady: „Ysgwydeu! Ysgwydeu!“

Téměř naráz se ženy rozeběhly ke svým mužům, stáhly si popruhy přes ramena a podaly jim štíty, než rychle odspěchaly zpátky, aby odvedly zvířata z dostřelu šípů. Z nebe dál přšela ocel, ale nepřátele nenapadlo zformovat linii, zvednout štítovou hradbu a chránit si obličej. Místo toho hnaní vztekem ze smrti druhů bezhlavě zaútočili na Mareduddovy muže, prodírali se vřesem a hlodášem, nedrželi žádné řady, ale prostě běželi, co nejrychleji je nohy nesly. Řvali jako jeden muž, křičeli svým jazykem a mávali vysoko kopími, noži a sekerami.

Tohle byla chvíle, na kterou jsem čekal, chvíle, po které jsem toužil mnoho měsíců. Levou rukou jsem stiskl úchytné pásky dlouhého mandlovitého štítu a pravou sevřel ratiště kopí. Srdce mi v hrudi poskočilo a já cítil, jak mi v žilách proudí horká krev a vše čím dál víc...

Hlubokým a zlověstným zvukem se rozezněl válečný roh jako volání nějaké příšerné bestie: Mareduddův signál.

„Teď,“ zařval jsem, aby mě slyšeli nejen moji vlastní rytíři, ale všechny další *conrois*, které byly taky se mnou. „Za svatého Audona a Normandii, za Fitz-Osberna a krále Guillaumea!“

Kavky při nenadálém zvuku začaly mávat křídly a krákat, po tuctech se vznášely z větví všude nad námi a kolem mě se rozezněla odpověď: „Za krále Guillaumea!“

Zvedl jsem vysoko praporec s jestřábem a pobídl Nihtfeaxe, kterého jsem ovládal jen nohama. Propletli jsme se mezi stromy a vyřítili se na vřesoviště. Kolem mě byli mí přísežní bratři, kopyta dusala na měkké zemi a zdálo se, jako by se třásla pod silou našeho útoku, pod víc než stovkou jezdců ženoucích se bok po boku. Už jsem svíral kopí v podpaží připravený na okamžik, kdy se střetneme s nepřítelem. Za sebou jsem slyšel Ithela, jak velšsky provolává bitevní pokřik: pokřik, který opakovali jeho kopiníci jedoucí za ním, ale jejich hlasy v mých uších brzy zanikly, protože jsem slyšel jen to, jak mi v nich vře krev.

Ani ne dvě stě kroků před námi byl nepřítel. Pronásledoval Mareduddovy lučištníky, kteří teď prchali. Nepřátele zcela ovládly myšlenky na pomstu padlých druhů, že si ani nevšimli, jak se na ně řítíme. Se štíty na pažích a zbraněmi v rukou byli neobratní, tak klopýtali přes nízké keře, občas se natáhli, když si nevšimli příkopů a děr, které jsme v noci vykopali a přikryli větvemi a dlouhými trávami. Byli čím dál víc roztažení; Maredudd mával na své muže, posílal je na všechny strany a nepřítel nevěděl, koho má pronásledovat.

Ženy, které stály dál na cestě a viděly, co se děje, varovně křičely na své manžele a bratry, jenže ti jako by je neslyšeli, nebo pokud ano, nevěnovali jim pozornost. Tedy až do chvíle, než bylo pozdě.

Jakmile jsem Nihtfeaxe pobídl k trysku, zem pod námi zmizela. Koutkem oka jsem na konci linie zahlédl některé z rytířů, kteří zaostávali, tak jsem na ně zakřičel, aby drželi formaci. Ne že bych měl čas dívat se, jestli poslechli, protože v té chvíli už jsme byli u nepřátel. Někteří z nich si uvědomili nebezpečí zezadu a otáčeli se, ale bylo jich příliš málo a byli příliš rozptýlení, aby se nám dokázali postavit. Přede mnou stál první Velšan, oči vytřeštěné ze stovky či více útočících jezdců ve zbroji. Ochromený strachy nevěděl, zda má bojovat, nebo utéct, a nakonec neudělal ani jedno. Vrazil jsem

mu kopí do ramene a srazil ho k zemi, kde jeho tělo rozdrtila spousta kopyt.

V mžiku jsem na něj zapomněl. Už jsem jel dál a využíval síly útoku. Jeden muž, který před sebou viděl svou smrt, po mně vrhl kopí; přikřčil jsem se, a tak mi proletělo nad hlavou. Zařval poslední slova a rozběhl se proti nám s nožem v ruce. Jestli si myslel, že s sebou může vzít jednoho z nás, mýlil se, protože špička mého kopí našla jeho hrud, prorazila žebra a propíchlá mu srdce. Vystříkla krev a pocákala mi kroužkové nohavice. Muž se svalil na záda. Nechal jsem v jeho těle zapíchnutou zbraň a místo ní tasil meč.

„Nemějte slitování!“ zakřičel jsem.

Už jsme se ocitli mezi nepřáteli, mezi nimiž se šířila panika. Vlevo ode mě Wace se svými muži rozbíjeli štíty a nořili zbraně do těl nepřátel, zatímco po mé pravici se přes vřesoviště valila vlna mužů, koní a tasených zbraní, smetala všechno před sebou, pohlcovala nepřátele a srážela je k zemi. Vzduchem se nesly výkřiky zoufalství, když pochopili, že jsou vlastně v pasti – na jedné straně my a na druhé Mareduddovi lučištníci, kteří se znovu seřadili a zastřelili každého, kdo se snažil utéct. Bitevní pole posely mrtvoly. Ležely v příkopech či porůznu v podrostu, některým ze zad nebo boků trčely šípky, jiné měly čerstvé rány na týlu lebek, tuniky rozervané a tváře poznamenané rudými stružkami.

„Vpřed,“ volal jsem. „Vpřed! Vpřed!“

Štít i meč jsem svíral s lehkostí; zbroj už mě na ramenou netížila. Každý nádech mi do končetin vlil nový příval energie, ostří mého meče zpívalo bojovou píseň a rozeznělo se s každým úderem, s každým nepřítelem, kterého poslalo na smrt. Kolem mě jako by se svět zpomalil: cítil jsem každé máchnutí jejich zbraní, každý pohyb jejich štítů ještě dřív, než k nim došlo, a najednou jsem se rozesmál nad tím, jak je to snadné, smál jsem se radostí z boje a potěšením ze zabíjení. Vítězství bylo na dosah, téměř jsem ho svíral, a tak jsem ještě víc pobízел

Nihtfeaxe, a už jsem se nestaral o to, abychom drželi formaci. Teď už mě zajímalo jen to, kde narazím na dalšího muže, co by našel svůj konec na špici mého meče. Nepřátelé přede mnou padali a poprvé za dlouhou dobu jsem se cítil svobodný. Zmocnil se mě bitevní klid. Propadl jsem vůli svého meče, sekal jím zas a znova, jak jsem si prorážel cestu nepřáteli, máchal jsem jím, odrážel rány a bodal, protože mě ovládl známý, teď instinktivní rytmus, a já posílal své protivníky do pekel.

Až příliš brzy bylo po všem. Poslední rána mého meče rozťala hrdlo plavovlasého mladíka a já zjistil, že jsem sám a nemám už koho zabít. Po čele mi do očí stékal pot, tak jsem si ho utřel, a zatímco ze mě vyprchávala touha po krvi, popadal jsem dech a rozhlížel se kolem sebe. Všichni zbylí nepřátelé se obrátili na útěk, většina z nich dolů z kopce, a následovali tak své ženy, které už byly na polovině cesty zpátky k pevnosti. Pár se jich pokusilo utéct přes vřesoviště, zjevně doufali, že ztratí své pronásledovatele mezi trsy hlodáše, ačkoli jejich pokusy byly marné, protože jsme je brzy dostihli a jejich rozlámaná a zkrvavená těla padala do bláta. Rozdrtili jsme je a bitevní pole teď patřilo nám.

„Za Normandii,“ zvolal jsem a zvedl meč k nebi. K provolání se připojil zbytek našich rytířů a všichni jako jeden muž se mnou skandovali. „Za Normandii!“

„Cymry!“ ozvalo se další volání a já si všiml, že to je Ithel, který spustil pokřik, když kolem sebe shromáždil své pěšáky. Jeho slova začali jako ozvěnu provolávat i muži jeho bratra na druhé straně pole.

Pokud jsem mohl soudit, ztratili jsme jen málo mužů, což se dalo očekávat vzhledem k naší početní výhodě. Padl snad tucet Mareduddových bojovníků a asi stejný počet Ithelových. Jak jsem se kolem sebe rozhlížel, napočítal jsem nejméně sedm mrtvol ve zbroji, které patrně patřily Francouzům, a i to pro mě bylo moc. Vedle některých z nich leželi jejich koně, někteří mrtví, ale zbylí jen zranění, řičeli bolestí a svíjeli se na zemi, jak jim vnitřnosti lezly z těla. Svolal jsem k sobě svůj *conroi*

a ujistil se, že jsou všichni přítomní. Nezdálo se, že je někdo zraněný, a to bylo dobře, protože nás čekaly mnohem těžší boje, než byl tenhle.

Pons vytáhl mé kopí s jestřábím praporem zabodnuté v hrudi mrtvého Velšana a podal mi ho. Kde byla předtím látka bílá, měla teď rohy ušpiněné do růžova.

„Pěkné vítězství, pane,“ pokývl Serlo. Obličej i zbroj měl potřísněné krví, ale jako by mu to vůbec nevadilo. Projednou jeho vážný výraz zmizel a místo něj byl vidět úsměv od ucha k uchu.

„První z mnoha,“ dodal Turolď a zasunul meč do pochvy.

„Pokud k nám bude Bůh milostiv,“ odpověděl jsem a taky jsem se zubil. Za celý život jsem nepoznal nic, co by dokázalo dostat muže do dobré nálady stejně jako okamžiky po úspěšném boji, a to platilo i tentokrát. Vzájemně se poplácávali po zádech, objímali se jako opilí a výskali radostí, když gratulovali svým druhům ke všem nepřátelům, které zabili. Jiní se pustili do okrádání mrtvol padlých na obou stranách, mnozí se mezi sebou prali o nejcennější předměty, když si chtěli přivlastnit váčky s penězi, kožené vesty, přilby, pochvy na nože, brože, dokonce i boty, dokud některá těla nezůstala úplně nahá.

Měl jsem zasáhnout, protože podle práva velká část té kořisti patřila mně jako veliteli výpravy. Ale popravdě jsem pozornost upíral jinam. Blízko u cesty jsem spatřil Berengara. Byl stále v sedle, proto jsem ho dokázal zahlédnout, i když bůhvíproč byl kus stranou od místa, kde se nejvíc bojovalo, a kolem něj asi dvacet druhů a poddaných. Praporce, vymalované v jeho barvách rudé a modré, visely nehnutě celé vlhké z jejich kopí. I když jsem nedokázal rozeznat, co tam dělají, způsob, jakým se shlukli, ve mně vzbudil podezření.

„Pojďte se mnou,“ pokynul jsem Ponsovi, Turolďovi a Serlovi.

Nechápavě se po sobě podívali, ale na nic se mě neptali, nechali svá zvířata v péči zbytku našeho *conroi* a vydali se za mnou přes vřesoviště. Muži zvedali pěsti a meče, když mě

zahlédli, provolávali mé jméno a já je zdravil mávnutím, když jsem je míjel, ačkoli jsem věděl, že bitvu nevyhrává pouze jeden muž: tohle bylo spíš jejich vítězství než moje, to oni si zasloužili provolat slávu, ne já.

Berengar sesedl, než jsme k němu došli, a jeho přátelé kolem něj utvořili kruh, pošklebovali se a hlasitě nadávali, ačkoli přes dav mužů a koní jsem neviděl komu. Když jsem se dostal blíž, uslyšel jsem něco, co připomínalo ženský hlas, ale slovům jsem nerozuměl, a hned nato se ozval nářek maličkého nemluvněte.

„Co se to tu děje?“ chtěl jsem vědět. Berengarovi společníci byli tak zaujatí tím, co se tam odehrávalo, že mě neslyšeli. Křičel jsem na ně, aby mi uvolnili cestu, a aniž bych dbal na jejich nadávky, protlačil jsem se do jejich středu.

„Hele,“ zaprotestoval jeden, když jsem se kolem něj snažil procpat. „Nejsi sám, kdo chce vidět, příteli.“

Zahledl jsem se mu do blízko posazených očí, ač byl nejmní o půl hlavy vyšší než já. „Uděláš dobře, když mi prokážeš úctu,“ zavrčel jsem a bodl ho prstem do hrudi. „Obzvlášť když zjevně nevíš, s kým mluvíš.“

„Poslouchej, co říká,“ dodal Serlo tak nahlas, aby ho slyšeli i ostatní. „Nebo snad nepoznáváš pana Tancreda?“

Alespoň to vyvolalo nějaký šum, a jak se slovo předávalo v kruhu, muži jeden po druhém obraceli oči k nám.

Ten, který se mi postavil, sklonil hlavu a řekl: „Omlouvám se, pane, nechtěl jsem...“

Na konec omluvy jsem nečekal. „Z cesty,“ houkl jsem a odstrčil ho.

Ostatní byli úslužnější a rychle mi udělali místo. Berengar stál uprostřed kruhu, v jedné ruce nůž, v ohbí druhé paže uzlíček rozedraných hadrů. U nohou mu klečela jedna z Velšanek, kterou za ramena drželi dva hřmotní rytíři a bránili jí vstát. Drobné ženě se světlou pletí nemohlo být víc než šestnáct nebo sedmnáct let. Šaty a kápi měla zamazané od bláta, rukávy potrhané, kaštanové vlasy rozčuchané. Ze rtů jí

plynul proud slov, kterým jsem nerozuměl, ale její tón nešel splést – vyjadřoval zoufalství. Z očí jí tryskaly slzy, stécaly jí po tvářích a ruce měla sepjaté, jako by ho úpěnlivě prosila.

Znovu jsem zaslechl nářek nemluvněte a tentokrát jsem viděl, odkud přichází. Berengar držel v hadrech téměř schované křehké tělíčko dítěte tak maličkého, že muselo být čerstvě narozené.

„Co to děláš?“ zeptal jsem se Berengara, který se ani nepohnul. Nůž měl připravený: k čemu, to jsem nedokázal poznat – tedy tušení jsem měl, ale ta představa mě děsila a já jí nechtěl věřit.

„Co myslíš?“ opáčil. „Chci zajistit, že se její syn nedožije chvíle, aby mohl třímat kopí v nepřátelské štítové hradbě.“

Nevěřičně jsem na něj zíral. I přes jeho odpornou povahu jsem si nedokázal představit, že by byl schopen takové krutosti.

„Děti nevraždíme,“ prohlásil jsem.

„Co ti je po tom?“

„Pro lásku Boží, Berengare, je to jen nemluvně.“

„Teď ano. Ale co se stane, až vyroste, až se v příštích letech rozhodne pozvednout zbraň proti nám? Kolik Francouzů bys mu dovolil zabít?“

Na to jsem nehodlal odpovédět, protože to by jen jeho otázce dodalo na vážnosti. „Dej mi ho,“ vyzval jsem ho místo toho.

„Proč? Abys nechal jeho a jeho zkurvenou matku jít?“

Pokročil jsem k němu a dobře jsem si byl vědom dvaceti párů očí, které nás sledovaly, a taky jsem vnímal ticho, jež se kolem nás rozhostilo. Ustoupil a posunul ostří nože blíž k hrudníku nemluvněte. Dívka zaječela a snažila se vykrotit ze sevření těch dvou, co ji drželi.

„Aby nemusel zemřít nikdo, kdo nemusí,“ prohlásil jsem. „Ta žena a její dítě nejsou naši nepřátelé.“

„Možná bys měl udělat, co říká, pane,“ řekl jeden ze dvou zavalitých mužů, kteří drželi Velšanku. Jeho obličej mi byl povědomý, protože jsem ho už viděl v Berengarově společnosti,

ale nedokázal jsem si vybavit jeho jméno – pokud jsem ho vůbec kdy znal. Asi patří do Berengarovy družiny rytířů, pomyslel jsem si.

„Možná bys měl zavřít hubu, Fredericu,“ vyštěkl Berengar. „Přísahu jsi složil mně. Tomu muži nejsi ničím zavázán.“

Muž zvaný Frederic uraženě zmlkl.

„Už mě unavuje přijímat od něj rozkazy,“ ušklíbl se Berengar a ukázal na mě špinavým prstem. „Není o nic lepší než kterýkoli z nás; je naším vůdcem jen proto, že je Fitz-Osbernův oblíbenec. A co vůbec udělal, aby si zasloužil takovou čest?“

Zaťal jsem ruku v pěst a snažil se ovládnout. Pokud měl pochybnosti o mém velení, měl si se mnou promluvit v soukromí. Když dal rozhořčení najevo veřejně, jasně ukázal, že chce podrýt mou autoritu.

„Tancred byl v Eoferwicu,“ zavolal nějaký muž, i když jsem ho nepoznal. „Kdyby nebylo jeho, možná jsme město nikdy nedobyli.“

Propukl souhlasný křik a já si všiml, že si Frederic vyměňuje nejisté pohledy s některými dalšími Berengarovými rytíři.

Ale muž sám se nenechal pohnout. „To slyšíme pořád dokola,“ pohrdavě ucedil. „Ale byl tam někdo z vás? Viděl skutečně někdo z vás, jak bojuje s *æthelingem*, jak to sám tvrdí?“

Postoupil jsem ještě dál dopředu a procedil přes téměř zatnuté zuby: „Berengare...“

„Ne,“ přerušil mě. „Už mi nebudeš vykládat, co mám dělat. Tihle lidi jsou naši nepřátelé a tohle je spravedlnost.“ Podruhé o něco ustoupil, tentokrát se ke mně ale otočil zády, jako kdyby se snažil chránit naříkající dítě, i když já věděl, že to v úmyslu neměl. Zvedl nůž a v šedém ranním světle se matně zaleskla jeho plochá strana i hrozivé ostří.

Velšanka znovu zaječela a najednou jako by se jí podařilo setrást stisk svých vězňů, nebo se možná oni sami rozhodli ji nechat jít. Bylo to jedno, protože vyletěla dopředu, málem zakopla o rozervaný lem sukně a vrhla se po Berengarovi, jenže ten ji viděl. Otočil se, máchl nožem zleva doprava, ale

ránu provedl příliš brzy. Ocel prosvištěla kousíček od jejího obličejce, hřbetem ruky ji však udeřil do tváře a nosu tak silně, až ji poslal k zemi.

Než stihl udělat cokoli dalšího, už jsem byl u něj. Zatímco se stále soustředil na ni, přiskočil jsem k němu, chytil jsem ho za ruku, kterou svíral nůž, a zkroutil ji dozadu tak prudce, že neměl jinou možnost než zbraň upustit. V tutéž chvíli jsem levačkou vytáhl vlastní nůž, popadl Berengara zezadu a přiložil mu ho na krk.

„Dej toho kluka matce,“ zavrčel jsem. „A pěkně pomalu, nebo přísahám, že se můj nůž seznámí s tvým krkem.“

Otřesená žena si dokázala jen kleknout. Z nosu jí crčela krev a mísila se se slzami. Zlehka si přitiskla ruku na místo, kam ji uhodil; dlaň i prsty měla celé zkrvavené.

„Pomozte jí,“ houkl jsem na kroužek mužů, kteří přihlíželi. „Tak pomozte jí někdo.“

Jenže oni se ani nepohnuli a já si uvědomil, že oči neupírají na Velšanku, ale na mě a na ostří zbraně, které jsem já, pán, tiskl na krk jiného pána. Muže, který byl šlechticem a pánem mnohých z nich.

Polkl jsem a uvědomil si, co jsem právě udělal, ale odčinit jsem to nemohl a ani začít váhat. „Serlo, vezmi od něj dítě. Turoldo, Ponsi, postavte tu dívku.“

V uších mi zněl dětský pláč. Člověk si zvykne na křik umírajících, ale nářek těch, kteří jsou na začátku svého života, je něco docela jiného. Abych řekl pravdu, slyšet ho znít tady, na tomhle místě, mě zneklidnilo takovým způsobem, který jsem si ani neuměl představit.

Tohle dítě se narodilo do jatek, do světa nenávisti, krvelačnosti a krutosti. Když přežije mor, hladomor a války, bude při dospívání slyšet příběhy o tom, co jsme provedli tady i jinde. Zatouží po pomstě a nejspíš jeho dny skončí na tomtéž místě, kde začaly. To se stalo už dřív a stejně se to stane znovu, pořád dokola během mého života i po staletí, která přijdou, až do soudného dne.

Jenže tohle neotřáslou mou duší nejvíc. Spíš to, když jsem si uvědomil, jak křehká jsou těla, která chrání naše duše tady na zemi; jak by bez šťastné náhody mohla celá budoucnost nemluvněte skončit; jak skvěle byla vyvážená ostrá čepel, která oddělovala život od smrti.

A já tam stál, já, Tancred z Dinantu, nositel obojího. Ochránce slabých a zabiják mužů. Štít i bič. Rozhodčí osudů. Jednou rukou rozdávám život a naději, zatímco druhou je odnímám a místo nich nabízím jen jatka a bolest.

Pot mi stékal po čele, štípal mě v očích a rozostřoval mi zrak, tak jsem zamrkal, abych prohlédl. Berengar zachrčel a teprve v té chvíli jsem si uvědomil, jak blízko držím ostří u jeho žíly na krku: sotva kousíček od jeho kůže. Nepohnul se a ani nepromluvil, když dovolil Serlovi, aby mu opatrně odebral nemluvně z ruky. Určitě věděl, jak blízko je k tomu, aby strávil věčnost v pekle.

Pons a Tuold pomohli Velšance na nohy. Něco drmolila, popadla své dítě, sevřela ho v náručí, pevně si ho přivinula k prsům a hladila jeho maličkou hlavičku.

„Teď běž,“ vybídl jsem ji a ke zbytku mužů dodal: „Roze-
stupte se a nechte ji projít.“

Tentokrát bez otázek i váhání udělali, co jsem jim nařídil. Dívka na mě okamžik zírala, jako by čekala nějakou lest.

„Běž,“ zopakoval jsem, tentokrát důrazněji, a pustil jsem na chvíli Berengarovu paži, abych mohl pokynout z kopce dolů zpátky k Caerswysu. On měl ale dost rozumu, aby se o nic nepokusil; musel by být odvážný, anebo hloupý, a on neoplýval ani jednou z těch vlastností.

Konečně se zdálo, že dívka pochopila, co říkám. S hlavou skloněnou od nás pospíchala co nejrychleji zpátky po cestě a ani jednou se neohlédla. Nedaleko skupinka tří mužů rychle obírala mrtvolu, a jakmile ji zahlédli, vyrazili k ní, ale já na ně křikl, aby ji nechali na pokoji, a naštěstí poslechli a začali se zase prát mezi sebou o potlučenou přílbu, kterou našel jeden z nich.

Pomaloučku jsem odtáhl nůž z Berengarova krku a vrátil ho

do pochvy. Jakmile jsem to udělal, vykroutil se z mého sevření, prudce se ke mně otočil a v očích mu plál vztek.

„Ty zmetku,“ zasyčel a ruka mu vyletěla k jílcí. „Ty dáblův paznehte, ty zkurvysynu!“

Náhle se však zarazil a zbraň netasil. Viděl jsem proč: Wace s Eudem stejně jako ostatní přijížděli na koních, protože zahlédli, co se děje. Uvědomil si, že i kdyby se mu podařilo mě srazit, musel by se zodpovídat jejich kopím a usoudil, že jeho život stojí za víc než to.

„Měl bych tě hned zabít,“ ucedil tichým hlasem. Jeho slova patřila jen mně. „Tvoje štěstí, že máš přátele, co tě chrání, ale v budoucnu se radši měj na pozoru, protože já si počkám. Počkám, než uděláš chybu, a až se tak stane, budu u toho, abych se ujistil, že to víš.“

Plívl na zem ke svým nohám, naposledy mě probodl pohledem, otočil se a odpochoval. Beze slova mávl na své muže a druhy, aby ho následovali.

„Ať tě ani nenapadne mě znovu naštvat, Berengare,“ křikl jsem za ním. „Slyšíš mě?“

Pochopitelně mě slyšel, ale neřekl nic a ani se neohlédl mým směrem. Jeden poddaný mu přivedl koně, on nasedl a odklusal. Já tam zůstal stát, krev mi vřela v žilách a vztek mnou lomcoval. Všude kolem mě bylo ticho a ostatní páni čekali na mé další rozkazy: žádný nechtěl promluvit jako první z obavy, aby nevyvolal můj hněv.

„Svolejte své muže,“ řekl jsem jim. „Zmizíme odsud.“

Nato jsem se otočil a vydal se k zakrslému jasanu, pod kterým se velšští bratři Maredudd a Ithel objímali a vzájemně si blahopřáli k zaslouženému vítězství.

„Bylo to moudré?“ zeptal se Wace, který se ke mně připojil. „Myslím vyhrožovat mu před jeho vlastními muži.“

„To brzy zjistíme, ne?“ Už jsem na Berengara nechtěl myslet.

„A kvůli jednomu děcku. Uvědomuješ si, že po tom všem nejspíš příští týden umře na horečku? Buď tak, nebo hladý; vypadalo pěkně vychrtle.“

„Nezasloužilo si smrt,“ prohlásil jsem. „A ona taky ne. Berengar by se u dítěte nezastavil.“ Jistě, jen jsem hádal, i když jsem si uměl dobře představit, co se mohlo stát. Navíc by se v tom vyžíval. Teprve až by s ní skončil, vrazil by jí nůž do prsou.

„Když ho budeš dál provokovat, jen si tím poštvješ proti sobě i ostatní. Brzy zjistíš, že máš víc nepřátel, než dokážeš spočítat.“

„Nenávidí mě od chvíle, co jsme se potkali,“ vzdychl jsem. „Moc rád bych věděl proč.“

„Jak to chceš zjistit?“

„Ať si pár tvých nebo Eudových rytířů promluví s těmi, kdo mu jsou nejbliž, a zjistí, co vědí.“

„Proč nepošleš vlastní muže?“ zamračil se a v jeho tónu zaznělo nepatrné rozhořčení.

„Serla, Turola i Ponse znají,“ namítl jsem. „Viděli je u mě příliš často; před nimi se budou mít na pozoru.“

Wace se zarazil, jako by se zamyslel. „A když to zjistíš, co uděláš pak?“

Zavrtěl jsem hlavou. „To nevím.“

„Nemůžeš čekat, že v tomhle světě bude každý tvůj přítel, Tancrede. A tohle zranění se hned tak nezhojí. Ať má Berengar proti tobě cokoli, nikdy se ti nepodaří přetáhnout ho na svou stranu. Teď už ne.“

Wace byl jeden z mých nejzkušenějších přátel; jeho úsudku jsem bezmezně věřil. Byl uvážlivější než Eudo a za celou dobu, co jsem ho znal, vždycky říkal, co si myslí, což se spouště mužů dvakrát nelíbilo, a navíc mu to za ta léta nadělalo spoustu potíží, ale já si ho za to vážil. I přes všechny jeho dobře míněné rady jsem si tentokrát nemohl pomoci a měl jsem za to, že se mýlí. Kdybych se dozvěděl, proč mnou Berengar tak opovrhuje, možná bych přišel na to, co bych s tím mohl udělat.

„Zařídil bys to pro mě?“ zeptal jsem se.

Upřel na mě přísné oči, jak to zdravé, tak i to zmrzačené, a našpulil rty: známka toho, že mu dochází trpělivost. „Myslím, že bys měl radši zapomenout na to, co se stalo, a doufat, že on udělá totéž.“ Mluvil pomalu, jako by hovořil k paličatému děcku.

„To není odpověď.“

Wace vzdychl. „Když chceš, uvidíme, co se dá dělat. Jestli tě to ale zajímá, já mám za to, že bys to měl nechat být.“

Celý nešťastný ode mě odešel a já vycítil, že na jeho rozladění je něco víc, něco, co mi neřekl, i když jsem nedokázal přijít na to, co by to mohlo být.

Když se na tu dobu dívám teď, po tolika letech, uvědomuju si, jaké jsem měl štěstí, že jsem měl přítele, jako bylo on, ač jsem to v té době možná vždycky nedocenil. Wace a Eudo byli vskutku jako moji bratři – nejbližší rodina, kterou jsem měl, a léta, jež jsme strávili cvičením se zbraněmi, hodováním a pitím v síni hradu v Commines, společným bojem pod týmž praporem, byla ta nejlepší, jaká jsem kdy zažil. Jenže od smrti našeho pána jako by se mnohé změnilo. Koneckonců už jsme nebyli pouze přísežní bratři, ale vlastní páni; měli jsme své poddané a povinnosti k nim i k sobě navzájem. Ač stará pouta přátelství dál držela, žádný z nás nemohl popřít, že byla slabší než kdysi, a proto přiznávám, že jsem pocítil zvláštní smutek, když jsem sledoval Wace, jak kráčí pozdravit své vlastní muže.

Ale to nebyla jediná věc, která tížila mou mysl. Třebaže bych to nikomu nepřiznal, Berengarovy výhrůžky ve mně vyvolaly ostražitost. Proč tomu tak bylo, netuším. Za ta léta spousta mužů přísahala, že mě zabije, ale obvykle to bývalo v zápalu boje a já viděl, když na mě útočili. Tohle bylo jiné. Čím déle jsem o tom přemítal, tím jsem byl neklidnější.

Mezitím se pořádně rozpršelo. Přitáhl jsem si plášť víc k tělu a přes hlavu si dal kápi. A nechtě jsem se zachvěl.

JAMES
AITCHESON
**Kozervané
království**

Z anglického originálu *The Splintered Kingdom*
vydaného nakladatelstvím Arrow 2013

přeložila Petra Pachlová

Typografie Vladimír Verner

Vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
v Praze roku 2017 jako svou 1565. publikaci

Vydání první. AA 20,62. Stran 432

Odpovědná redaktorka Marie Válková

Redigovala Alena Snelling

Vytiskla tiskárna CPI Moravia Books s. r. o.

Doporučená cena 368 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,

Praha 3, Víta Nejedlého 15

e-mail: info@ivysehrad.cz

www.ivysehrad.cz

ISBN 978-80-7429-733-5